

Л. В. Тверська

Котляревська Марія Євгенівна

КОТЛЯРЕВСЬКА Марія Євгенівна (08. 02. 1902, с-ще Горлівка, нині місто Донец. обл. – 18. 06. 1984, Київ) – графік. Член СХУ (1939). Закін. Харків. худож. інститут (1929; викл. [В. Єрмилов](#), [О. Маренков](#), [І. Падалка](#)). На творчій роботі. Учасниця респ., всесоюз. (від 1927), закордон. (від 1933) мист. виставок. Персон. – у Дніпропетровську (1962, 1977, 1982, посмертна – 2002). Основні галузі – станк. і книжк. графіка. Гол. тема у 1920–30-і рр. – сучасність, де поєднано ознаки агітац. плаката з його вільними монтаж. конструкціями та лубочністю із точністю графіч. визначень. Для творчості К. характерні самотність образ. і пластич. мислення, підкреслення монум. виразності силуету, драматичність зіставлень чорного та білого у ліногравюрах, багатство тонал. відтінків, гнучкість ліній. ритмів у ксилографіях, оксамитова фактура у літографіях. В оформленні книг та екслібрисах – відточена графічна майстерність, декор. вишуканість ліній, штрихів, поєднання образотвор. і шрифт. елементів. Репрес. 1946, реабіліт. 1952. Окремі роботи зберігаються у Дніпроп., Харків. ХМ, Дніпроп. істор. музеї, НХМ.

Фотоілюстрації

Основні твори

ліногравюри – «Жінка з дитиною», «Студентки» (обидві – 1926), «Дівчина з сачком», «Махновці» (обидві – 1927), «Нове село» (1928), «Горе війни» (1944), «Партизани» (1945), «На заводському дворі» (1959), «Пам'ятник героям-матросам у Криму» (1964), «Будівництво канатної дороги» (1967), «На Самарі» (1970), триптих «Безпритульні» (1977), «Кульбаби» (1981), «У лісі» (1982); дереворит «Дівчина» (1929); іл. до кн. – «Цирк» (1929) О. Донченка, «Трипольская трагедия» (1932–33) Л. Первомайського, «Медный всадник» (1936) і «Пиковая дама» (1937) О. Пушкіна, укр. нар. казки «Коза-дереза» (1966), поеми «Енеїда» (1969) І. Котляревського; серії ліногравюр – «На будівництві Київської ГЕС» (1962), «Пам'ятники Дніпропетровська» (1976); екслібриси (1959–80).

Рекомендована література

1. Глухенька Н. Творчий шлях художниці М. Є. Котляревської: Хроніка // Мистецтво. 1962. № 3;
2. Каталог виставки М. Є. Котляревської до 60-річчя з дня народження. Дн., 1962;
3. Тверская Л. Мария Котляревская // Сов. графика. 1979–80. № 6;
4. Старюк Н. Скорботна і невтомна // ОМ. 2003. № 3;
5. Художники Дніпропетровщини: Альбом. Дн., 2004.

Бібліографічний опис:

Котляревська Марія Євгенівна / Л. В. Тверська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-109>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).